

School-ondersteuningsprofiel
SOP

2021-2022

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Ambitie voor de toekomst.....	4
Basisondersteuning	5
Extra ondersteuning schoolspecifiek.....	7
Grenzen van ondersteuning	8
Handelingsgericht werken en het volgen van de ontwikkeling.....	9

Inleiding

Voor u ligt het school-ondersteuningsprofiel (SOP) van openbare basisschool “De Beelen” te Tolbert.

In het kader van passend onderwijs hebben wij als school de plicht om voor elke leerling een passende plek te zoeken. Een goede samenwerking in de regio is belangrijk als de grenzen van de ondersteuning zijn bereikt.

In dit document staan de zorgverbredingsmogelijkheden van onze school. We gaan uit van de behoefte van het kind. Het kind staat op onze school centraal. We willen zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel en creatief gebied zorgdragen voor een ononderbroken ontwikkeling bij de kinderen.

In dit document wordt de zorgstructuur met de mogelijkheden en de grenzen van de ondersteuning beschreven.

Het SOP is opgebouwd uit 4 elementen:

- Ambitie voor de toekomst
- Basisondersteuning
- Extra schoolspecifieke ondersteuning
- Grenzen van ondersteuning

Daarnaast is in de bijlage beschreven hoe we zicht houden op de ontwikkeling van leerlingen.

De intern begeleider coördineert in onze school de ondersteuning voor de leerlingen. Daarbij horen de volgende taken:

- Zorgdragen voor een goed leerlingvolgsysteem (CITO), borging in Parnassys
- Organiseren van groeps- en leerlingbesprekingen
- Ondersteunen van collega's bij het opzetten en uitvoeren van (groeps)handelingsplannen
- Coachen van groepsleerkrachten
- Contacten onderhouden met externen, zoals: CJG, GGZ, Expertisecentra, schoolverpleegkundige, logopedisten, fysiotherapeuten, dyslexiebehandelaars, etc.
- Invullen van aanvragen voor observaties, of een andere vorm van ondersteuning van het onderwijsondersteuningsteam
- Ondersteuning bij het invullen van onderwijskundig rapport wanneer een psychologisch onderzoek wordt aangevraagd
- Invullen en aanvragen van een TLV bij Commissie van Advies van het SWV 20.01 wanneer een verwijzing naar het Speciaal Basisonderwijs of Speciaal Onderwijs wordt overwogen
- Deelnemen aan de bijeenkomsten van interne begeleiders binnen het bestuur van Quadraten en samenwerkingsverband/regiobijeenkomsten
- Indien nodig ondersteunen bij het voeren van gesprekken met ouders van zorgleerlingen
- Onderhouden van de orthotheek
- Coördinatie van de individuele hulp
- Organiseren van het zorgoverleg
- Regelmatig overleg met de directeur

Het team van OBS “De Beelen”
Tolbert, oktober 2021

Ambitie voor de toekomst

We willen ons in de toekomst nog meer gaan richten op het ontwikkelen van talenten. Om dit te bereiken gebruiken we portfolio's waarin leerlingen hun eigen vorderingen bijhouden, hun persoonlijke doelen vaststellen en waaraan zij "Toppers" kunnen toevoegen: iets wat ze goed kunnen en waar ze trots op zijn. Vooral bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben is het belangrijk om in te zetten op hun talenten. Door eigenaarschap te stimuleren krijgen ze meer zelfvertrouwen en meer motivatie op school.

Eén van onze leerkrachten is op masterniveau geschoold in "Talentontwikkeling en diversiteit".

In samenwerking met ouders hebben we ook talentmiddagen opgezet. Ouders maken hierbij gebruik van hun eigen talent, bijvoorbeeld op het gebied van programmeren, knutselen, schilderen, techniek, social media of sport, en laten onze leerlingen hiermee kennis maken d.m.v. workshops en presentaties.

Onze ambitie is om onze leerlingen hier een steeds prominentere rol in te laten spelen door zelf workshops te organiseren en hiermee op verschillende manieren te werken aan hun 21^e eeuwse vaardigheden.

Daarnaast willen we 21^e eeuwse vaardigheden meer gaan integreren in het lesaanbod door te variëren in werkvormen en leerlingen meer zelf te laten ontdekken.

Basisondersteuning

De basisondersteuning wordt uitgedrukt in dertien kernkwaliteiten waar iedere school in de provincie Groningen en de gemeente Noordenveld (het Samenwerkingsverband 20.01) aan moet voldoen. De dertien kernkwaliteiten zijn onder te verdelen in vier aspecten die van belang zijn in het onderwijs.

De vier aspecten	Basisondersteuning (samenwerkingsverband 20.01)
Preventieve en kleine herstellende interventies	<p>1. De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving <i>We gebruiken KiVa-vragenlijsten en Zien-vragenlijsten om het pedagogisch klimaat te monitoren. We geven iedere week een KiVa-les en plannen “de gouden weken” aan het begin van het schooljaar. Zie protocol sociale veiligheid.</i></p> <p>2. Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld <i>Alle leerlingen die op een eigen leerlijn zitten en leerlingen die op een andere manier extra ondersteuning nodig hebben, hebben een OPP.</i></p>
Onderwijs- onder- steunings- structuur	<p>3. De scholen hebben een effectieve interne onderwijs ondersteuningsstructuur <i>De leerkrachten begeleiden zelf leerlingen met speciale onderwijsbehoeften in de klas. Daarbij worden zij ondersteund door de intern begeleider die indien nodig de taalspecialist, gedragspecialist of het bovenscholse onderwijsondersteuningsteam inschakelt.</i></p> <p>4. De leerkrachten, ib-ers en directeuren werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties <i>We schrijven jaarlijks een POP (persoonlijk ontwikkelingsplan), nemen deel aan teambrede cursussen (bv continuous improvement en hoogbegaafdheid) en doen daarnaast opleidingen en cursussen vanuit persoonlijke interesses en/of talent.</i></p> <p>5. De scholen hebben een multidisciplinair overleg gericht op de leerling ondersteuning <i>Drie keer per jaar worden zorgleerlingen besproken met een orthopedagoog of psycholoog van Quadraten. Daarnaast zijn er regelmatig MPO's (meerdere partijen overleg) over bepaalde leerlingen met ouders en externen (bv schoolverpleegkundige, zorgverlener of consulent passend onderwijs).</i></p> <p>6. De ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs <i>Ouders worden minimaal twee keer per jaar uitgenodigd voor een portfoliogesprek waarbij hun kind zelf vertelt over zijn resultaten en doelen. Daarnaast kunnen ouders altijd een afspraak maken met de leerkracht en zijn er vaste afspraken met ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ook worden ouders ingezet voor begeleiding van leerlingen en vragen we ouders om hun talenten te delen met de school.</i></p>
Planmatig werken	<p>7. De scholen hebben continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen. <i>In de midden- en bovenbouw gebruiken we het programma Snappet voor rekenen, taal en spelling. Hierbij kunnen we precies zien welke doelen wel of niet gehaald zijn. Verder volgen we leerlingen met methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen (Cito-toetsen) (zie bijlage HGW en volgen ontwikkeling). In Parnassys houden we jaarlijks belemmerende en stimulerende factoren en de onderwijsbehoeften bij van iedere leerling.</i></p> <p>8. De scholen werken opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen. <i>We stellen doelen op en hebben hoge verwachtingen van leerlingen. We reflecteren en evalueren regelmatig en stellen ons beleid indien nodig bij. We werken via de cyclus van HGW. Eens per maand worden de korte termijndoelen besproken en de</i></p>

	<p><i>zorgleerlingen in de groepen.</i></p> <p>9. De scholen voeren beleid op het terrein van de leerling ondersteuning. <i>Ons beleid is dat kinderen zo lang mogelijk met “de groep” meegaan omdat we hen geen uitzonderingspositie willen laten innemen. Ons motto is: “Normaal waar het kan, speciaal waar het moet”. Per vakgebied waarop een leerling ondersteuning zou kunnen krijgen, hebben we in kwaliteitskaarten het beleid kort vastgelegd.</i></p>
Kwaliteit van basis-ondersteuning	<p>10. De scholen werken met effectieve methoden en aanpakken. <i>De methoden die we gebruiken zijn effectief gebleken in wetenschappelijke onderzoeken: HGW, KiVa, ZIEN!, directe instructiemodel, verwerking van leerstof via Snappet. Daarnaast werken we met een protocol voor leesproblemen en dyslexie en een protocol voor rekenproblemen en dyscalculie.</i></p>
	<p>11. De scholen evalueren jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning. <i>Minimaal twee keer per jaar evalueren we of de plannen werken of bijgesteld moeten worden.</i></p>
	<p>12. De scholen dragen leerlingen zorgvuldig over. <i>Bij de overgang naar het voortgezet onderwijs hebben we naast de reguliere overdracht van informatie ook nog een “warme overdracht”. Bij contact met een andere school vragen we eerst toestemming van de ouders.</i></p>
	<p>13. De scholen hebben een ondersteuningsprofiel (SOP) vastgesteld. <i>We hebben een SOP vastgesteld met daarin onze ambitie, onze basisondersteuning, onze schoolspecifieke ondersteuning en de grenzen van onze ondersteuning. In de bijlagen staat de ondersteuningsstructuur van de school nog specifiek beschreven.</i></p>

Extra ondersteuning schoolspecifiek

Naast de basisondersteuning, biedt iedere school ook extra ondersteuning. De extra ondersteuning verschilt per school. Op de Beelen streven we ernaar de talenten van leerlingen te ontwikkelen door differentiatie op verschillende niveaus. Indien er onduidelijkheid bestaat over het niveau van een leerling, kan er gekozen worden om een IQ-test te laten afnemen door de orthopedagoog van Quadraten. Vervolgens kunnen we aansluiten bij het juiste niveau.

We hebben een taalspecialist en een gedragsspecialist binnen de school. Deze specialisten kunnen we raadplegen in het geval van individuele problemen bij leerlingen.

Wanneer leerlingen een beperking* hebben, een achterstand van ruim 1 jaar op een bepaald vakgebied of bij problemen op sociaal-emotioneel gebied, kunnen wij het volgende bieden:

- Aangepast programma: minder werk, lager tempo, lager niveau, andere methode.
Het heeft onze voorkeur om een leerling zoveel mogelijk met de groep mee te laten doen. We willen de kerndoelen bereiken voor al onze leerlingen. Leerlingen die een aangepast programma krijgen moeten minimaal het niveau van eind groep 6 kunnen bereiken, opdat de leerling kan deelnemen aan het voortgezet onderwijs
- Meer structuur: vaste plaats voor eigen schriften en boeken, vaste plaats in de groep, vaste afspraken over werk dat minimaal gemaakt moet worden, gebruik van een timetimer, etc.
- Een doublure (bijv. wanneer een leerling van groep 2 nog niet toe is aan groep 3)

Het welbevinden en de veiligheid van de leerling, de groep en de leerkracht moet hierbij voortdurend in de gaten worden gehouden.

*Onder leerlingen met een beperking verstaan wij leerlingen, die:

- een spraak- of taalprobleem hebben, waaronder dyslexie of een TOS
- lichamelijk gehandicapt zijn
- langdurig ziek zijn
- een ontwikkelingsproblematiek hebben zoals ADHD of autisme

Leerlingen met andere dan deze beperkingen (zoals leerlingen die blind of doof zijn, verstandelijk beperkt of ernstige gedragsproblemen hebben) kunnen wij helaas niet de ondersteuning bieden die zij nodig hebben. Zie hiervoor hoofdstuk 4 "Grenzen van de ondersteuning".

Wanneer leerlingen duidelijk meer aankunnen dan het reguliere programma, kunnen zij in aanmerking komen voor:

- Versnelling: het vervroegd naar de volgende groep gaan of het doorlopen van twee groepen in één jaar. Dit kan alleen uitgevoerd worden wanneer de leerling een goede werkhouding heeft en een grote mate van zelfstandigheid. Ook moet het kind sociaal en emotioneel in staat zijn te functioneren tussen leerlingen die een jaar ouder zijn.
- Verrijken: aanbidding van leerstof op niveau; naast extra taken uit de methode, ook materialen aanbieden als "Plustaak", overslaan van overbodige herhaling- en oefenstof (compacten); de methodetoets van een bepaald onderdeel als beginmeting gebruiken: de stof die beheerst wordt kan worden overgeslagen, inpassing van extra leerstof in het lesprogramma; de leerling krijgt gedurende zijn weekprogramma naast reguliere leerstof ook extra verrijkingsmateriaal aangeboden (verdiepen of verbreden).

Grenzen van ondersteuning

Er zijn grenzen aan de ondersteuning die wij als school kunnen bieden. Als dit het geval is bij uw kind, zoeken wij samen met u onder begeleiding van ons bovenscholse onderwijsondersteuningsteam naar een beter passende plek voor hem of haar.

Leerlingen die doof of blind zijn kunnen wij door gebrek aan ervaring en mogelijkheden voor begeleiding niet de ondersteuning bieden die zij nodig hebben. Dit geldt ook voor leerlingen met een verstandelijke beperking of ernstige gedragsproblemen.

Wij streven er naar de ondersteuning voor de leerlingen, waaronder mogelijk ook leerlingen met een beperking, op een verantwoorde wijze gestalte te geven. Er kunnen zich echter situaties voordoen, waarin de **grenzen aan de ondersteuning voor de leerlingen worden bereikt**:

- **Verstoring van rust en veiligheid:**

Indien een leerling een beperking heeft die ernstige gedragsproblemen met zich meebrengt, leidend tot een ernstige verstoring van de rust en de veiligheid in de groep en/of de school.

- **Interferentie tussen verzorging/behandeling en onderwijs:**

De school kent zeer beperkte voorzieningen voor lichamelijke zorg. De leerlingen moeten op dit gebied zelfredzaam zijn. Indien een leerling een beperking heeft, die zodanige verzorging/behandeling vraagt dat de leerkracht voortdurend met die ene leerling bezig is, of de klas zelfs alleen moet laten om deze leerling te helpen.

- **Eindoelen minimaal niveau eind groep 6 kunnen niet worden gehaald:**

Indien een leerling niet in staat is om ons leerstofaanbod te verwerken, uitgaande van de minimale beheersing van de leerstof eind groep 6.

- **Beperkte samenwerking ouders en school:**

Indien ouders en school niet naar behoren kunnen samenwerken, ernstig van mening verschillen over de aanpak en/of elkaars adviezen niet opvolgen.

- **Gebrek aan opnamecapaciteit vanwege aantal (zorg)leerlingen in de groep:**

De school is niet in staat een leerling met een beperking op te nemen wanneer er teveel (zorg)leerlingen in de betreffende groep zitten. Het aantal instructiegroepen ten aanzien van het geven van extra instructie en begeleiding binnen elke groep is per ontwikkelingsgebied beperkt. Per aanmelding zal de afweging plaatsvinden of er voldoende zorgruimte aanwezig is. Het team besluit in samenspraak met de intern begeleider en de directie of de aanmelding definitief kan worden.

HGW en het volgen van de ontwikkeling

We werken met de cyclus van handelingsgericht en opbrengstgericht werken. Dit doen we op sociaal emotioneel gebied via het leerlingvolgsysteem van ZIEN en KiVa (zie protocol sociale veiligheid). Op het gebied van leren doen we dit via Snappet, methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen (CITO, CPS, IEP).

Zicht op ontwikkeling via Snappet

In de bovenbouw (groep 5 t/m 8) wordt gewerkt met verwerkingssoftware van Snappet via de tablet. Dit geldt voor de vakken taal, spelling en rekenen. Per les wordt een afweging gemaakt of deze les geschikt is voor verwerking via Snappet. Zo niet, dan kiest de leerkracht voor een andere verwerkingsvorm, zoals op papier of mondeling.

Wanneer leerlingen werken met Snappet is dagelijks te zien hoe zij zich ontwikkelen. De leerkrachten kunnen direct zien waar de leerlingen fouten maken, en kunnen daar ook meteen ter plekke op reageren door extra instructie te geven. Er vindt geen vertraging plaats zoals bij het maken van opgaven in een schrift waarbij de leerkracht eerst de opdrachten moet nakijken en vaak pas de volgende dag feedback kan geven aan de leerling.

In Snappet werken leerlingen aan leerdoelen. Bij ieder leerdoel worden de leerlingen na het maken van een les in drie groepen verdeeld:

1. **Vastgelopen of niet gestart met het leerdoel** (deze leerlingen krijgen extra instructie van de leerkracht)
2. **Groei richting streefniveau** (deze leerlingen krijgen het betreffende leerdoel in het werkpakket om extra mee te oefenen)
3. **Streefniveau behaald** (geen actie vereist)

De instructiebehoefte van de leerlingen varieert sterk per leerdoel, we bepalen dus per les welke

leerlingen direct kunnen starten (de instructie niet hoeven te volgen) en welke leerlingen mee moeten doen met de instructie, de verlengde instructie of de extra instructie naderhand.

In Snappet wordt geregistreerd wanneer de leerkracht leerlingen extra instructie geeft of leerdoelen in het werkpakket plaatst. Hierdoor is meteen duidelijk welke extra aandacht een leerling heeft gehad.

Lesopbouw van lessen die gegeven worden met verwerking via Snappet:

1. Activeren voorkennis/terugblikken
2. Benoemen doel
3. Klassikale instructie (10 minuten) opgave 1
4. Zelfstandige verwerking opgave 2
5. Extra instructie voor leerlingen die dat nodig hebben opgave 3
6. Zelfstandige verwerking op eigen niveau *PLUS (2x 10 opgaven)*
7. Klaar? Werken in het werkpakket/leerdoelen Snappet
8. Lesafsluiting. Evaluatie. Terugblikken en vooruitblikken.

Zicht op ontwikkeling via methodetoetsen

Methodetoetsen worden gebruikt om zicht te krijgen op welke leerlingen de leerstof hebben begrepen en kunnen reproduceren en bij welke leerlingen dit niet het geval is. Dit geldt vooral voor de groepen die niet met Snappet werken: groep 3. N.a.v. deze toetsen weet de leerkracht of het aanbod bijgesteld moet worden.

Zicht op ontwikkeling via methode-onafhankelijke toetsen (CITO, CPS, IEP)

Twee keer per jaar worden methode-onafhankelijke toetsen gebruikt om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen. Dat gebeurt in januari en in juni bij groep 3-8. De volgende toetsen worden daarbij gebruikt:

- CITO Rekenen en Wiskunde 3.0
- CITO Spelling 3.0
- CITO Begrijpend Lezen 3.0
- CITO Woordenschat 3.0 (éénmaal per jaar)

N.a.v. de analyses van deze toetsen worden de leerlingen eerst per vak in niveaugroepen verdeeld (plusgroep, basisgroep, instructiegroep). Hierna worden de hiaten per vakgebied per leerling in kaart gebracht waarop door middel van het interventiemodel extra mee geoefend wordt.

Bij de kleuters wordt er niet getoetst, maar wordt er spelenderwijs gekeken of de leerlingen de gewenste doelen hebben behaald. Dit doen wij via de volgende signaleringsinstrumenten:

- CPS beginnende geletterdheid (groep 2)
- CPS peilingspelletjes rekenvoorwaarden (groep 2)

In april doen de leerlingen van groep 8 de IEP-toets. Dit is een eindtoets voor het basisonderwijs.